

איסור ההליכה ד"א בלא נט"י

תשובה תכב

שאלה: שמעתי אומרים בשם הגר"א כי מאז שגר הצדק נשרף על קידוש ה' נתבטל כל כח הרו"ר שלא נזכרה בגמ' וכגון לענין איסור ההליכה ד"א בלא נט"י שחרית [שלא נזכר בגמ' ומקורו בזוה"ק] האם שמועה זו נכונה.

תשובה: גם אני שמעתי כן אבל לא על כל רו"ר רק על נט"י שחרית ואיני יודע אם הוא בר סמכא.⁴¹⁸

תשובה תכג

שאלה: הישן בפנימי של ישיבה ומשכים לקום לפני הזמן המקובל ואם יטול ידיו ליד המיטה יתעורר א' מן הישנים בחדר האם בכה"ג יטול מחוץ לחדרו משום גזל שינה.

תשובה: יטול לאט שלא יתעורר.⁴¹⁹

מקורות וביאורים

שליט"א שבבית אביו מרן בעל הקה"י זיע"א נהגו לזהר באיסור ההליכה ד"א כפי המבואר בפוסקים ולא שמיע להו צד קולא בזה עכ"ד ועיין לקמן הערה 429 שהבאנו מבעל הפרדס [שהי' מרואי פני הגר"א] שכותב בספרו דהליכה בלא נט"י שחרית הוי לא תעשה דרבנן וע"ע בס' ישורון חלק כ"א עמ' תת"כ הערה 138 [וע"ע בס' דמשק אליעזר עמ"ס חולין פ"ח סי' י' אות כ"ט שכתב דמה שהב"י השמיט את דברי הזוהר בענין איסור ההליכה ד"א אע"ג דאיכא בזה סכנתא, שמא דוקא בזמנא כמו לענין גילוי וזוגות עכ"ל ועיין בא"ר סי' א' סק"ד שהביא דבריו וכתב דע"ז סומכין העולם ומ"מ יש לירא שמים להחמיר ולהכין מים סמוך למטתו עכ"ד [והובא כ"ז במחז"ש ריש סי' ד'] וכן סתם המ"ב בס' א' סק"ב ובסי' ד' ס"ק י"ט].⁴¹⁹ לשואל

יקרבנו אליו אלא רק שהנטילה לצורך הלבשה לא תהי' מיד השמש] וכ"כ בס' אפיקי מגינים סי' ד' באורים סוף סק"ב וז"ל [אין לחלק בין שמש לאחר ובגמ' דנקט שמש הוא לאו דוקא וכן לאו דוקא חלוקו וה"ה כל מלבושים] ודוקא מידו ממש לא יטול אבל להנחת אצלו י"ל דשרי עכ"ל ועיי"ש גם בחידושים סוף סק"ב. ⁴¹⁸ עיין בס' ארחות רבנו ח"ג עמ' קפ"ד ובס' אשי ישראל פ"ב הערה י"ז שהביאו שמועה זו בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל ועיין גם בס' הליכות שלמה תפלה פ"כ הערה 49 ולשואל אחר ששאל האם נכונה השמועה בשם הגר"א שלאחר שריפת הגר צדק בוילנא נחלשה רוח הטומאה של שחרית לענין איסור ההליכה ושוב אין צריך להקפיד שלא לילך ד"א בלא נט"י, השיב רבינו שליט"א אין לסמוך ע"ז, ובע"פ הוסיף רבינו

תשובה תכד

שאלה: נסתפקתי בהא דהזהיר המ"ב בסי' א' סק"ב ליטול ידיו ליד המטה מה הדין כשא"א ליזהר שלא ישפך ואיכא קפידא מצד ההורים שזה מלכלך הריצפה וגם יש חשש שיעברו על המים [ובשו"ע סי' ד' סעי' ט' כתב ליזהר בזה] האם כה"ג מקרי שעת הדחק שאפשר לסמוך בזה על הסוברים שכולא ביתא כד"א דמי וכמ"ש המ"ב שם.

תשובה: יש להסביר להורים שזה צריך ע"פ דין, וליזהר כמה שאפשר שלא ישפך.

תשובה תכה

שאלה: כיצד יש לחנך ולכוין את ילדי ישראל תלמידי היקרים בענין הכנת מים ליד המיטה לנט"י שחרית.

תשובה: טוב לחנכם להכין.

תשובה תכו

שאלה: האם גם נשים צריכות ליזהר לא לילך ד"א בלא נט"י.

תשובה: אין חילוק בין נשים לאנשים.⁴²⁰

תשובה תכז

שאלה: האם אפשר להקל בדוחק ליטול ידים בבוקר ליד המיטה רק על האצבעות ואח"כ בברז יטול על כל היד.

תשובה: אולי.⁴²¹

מקורות וביאורים

שהכינו לי מים כי אם מעט מים באופן שלא הי' בהן שיעור ליטול בהן עד הפרק ג"פ בכל יד וכדי שלא לילך ד"א בלי נט"י נטלתי עד קשרי האצבעות בלבד דומיא דנט"י ביוהכ"פ וכו' עכ"ל וכן מבואר בס' מנחת אהרן כלל א' אות ד' ואמר רבינו שליט"א דכשאין ברירה סומכים ע"ז אבל

אחר כתב רבינו שליט"א הנחור יתרגל ולא יתעורר. ⁴²⁰ דהשוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה [כדאמרי' בגמ' ב"ק ט"ו א'] וע"ע לעיל תשו' שפ"ט עד תשו' שצ"ב ועיין גם תשו' ת"ב. ⁴²¹ הגה בס' שלמי צבור דיני נט"י שחרית אות ד' כתב וז"ל מעשה בא לידי שבקומי לא מצאתי